

اورنبورغ
وباشقه شهر لورگه
بلا تفریق
سنه لك بهاسی ۶ صوم تین
یارم سنه لگی ۲
اوج آیلغی ۱ ۲۰
بر آیلغی ۵۰
چیت مملکت لورگه
سنه لك بهاسی ۶ صوم
یارم سنه لگی ۳
اورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »
تیلیفون نومر ۲۸۶
بره ملاب ۱۲ تین

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدت صوامع
وبیع وصلوات ومساجد ینکر فیها اسم الله
کثیرا ولینصرون الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

دین و معیشت

زمان تاسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه

دوامی ۸ نچی سنه

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

یبارلگان یازولرنی
اوزگارنورگه اداره
اختیارلیدر. باصلمغان
یازولر کیر و قایتارلماز.
مارقه سن خطلر قبول
ایدلمی آدرس آماشتر وغه

۲۱ تین آنور.

آدر یسنی آچق

یازولری اوتنله

آدر سسز مقاله لر

درج ایدلماز.

صحیفه

t.me/sehifeleribiz

u.u8686@gmail.com

اورنبورغ وباشقه ییده اولان شا کر دلرگه بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵۰ تین

دین و معیشت مجله سینه ۱۹۱۴ نچی ییل ایچون ابونه

دفتری آچلدی.

« دین و معیشت » مجله سینک اولده کیچه بو سنه هم دوام ایده چه کنی محترم مشتریلر منزه اعلان ایتهمز.
« دین و معیشت » مجله سنی تاسیس و دوام ایتدرودن توب و برنجی مقصد: کوره له ته دین بوز و چیلرغه یا خود
دین عقلی دیوبده اوزینک یارطی یورطی عقلینه احکام دینینه بنا قیلوب مجرد ترقیات و نیاویه نی آلدن توتوب شریعتده
حرام بولعان اشلرنی حلال غه صاناو چیلرغه دیانت ازلیمه و عاده مسلمین نقطه نظرندن ردیه لر یازمق وشول بولده
دین مبینمزرگه خدمت ایتمکدر.
« دین و معیشت » مجله سنی تاسیس و دوام ایتدرودن ایکنچی مقصد: اهالیمنز آراسنده هر خصوصده بولوب
تورغان عبادات و معاملات گه متعلق مسائل شرعیلرنی کتب شرعیده بیان ایدلرگان کیفیتده حل ایتمکدر.
« دین و معیشت » مجله سن تاسیس و دوام ایتدرودن ۲ نچی مقصد: خلقمزرده دینی روحنک اورچوینه، نماز
زکوة، حج کبی ارکان اسلامیه نک سویولوب قیلنه تورغان بر اش بولوب تارالوینه و آنلرغه باشقه دخی فضائل
اسلامیه دن اولان اخوت، شفقت، سخاوت، صبر، حلم، حب دیانت کبی هر تورلی ایدگو خصلت لرنک عمومیه
شولرینه رزائل اسلامیه دن اولان ظلم خیانت بغض عداوت حب هوا کبی ناچار خلق لرنک خلق آراسنده
کیمولرینه و هیچ بولمغانده آزاییلرینه خدمت ایتمکدر. بناء علیه؛
« دین و معیشت » مجله سنده، دیانت اسلامیه خلافنده یازیلوب نشر ایدلرگان مقاله و رسالرگه، وقتنده ردیه لر
یازیلوب توره چقدر.
« دین و معیشت » مجله سنده فقهی و دینی و علمی مسئله لر صور او چی مشتریلرینه کتب فقهیه و دینیه و علمییه دن
عبارة لر طابوب جواب بیریله چقدر. (بو حقدن مشتری اولانلر البته آلدن توتولاجقلر در.)
« دین و معیشت » مجله سنده اهل علم و اهل دیانت نک غرض شخصی دن عاری دیانت اسلامییه و عادات
مسلمین گه خلاف بولمغان هر تورلی فایده لی مقاله لر مع الهمنونیت درج ایدیله چقدر.

معلم احمد ولي احتهوف طرفندن سو مال اومسكى شهرى آقموللا اوبلاستينىڭ مركزى بولو- يله بر ابر سيبير تيمر بولى، ايرتس يلغە سىنىڭ اوستىنە بولغانلىقتىن، تجارة جەتتىن شاقىتى اهميتىنى حائز بر شهر در. هر يردە اولديغى كىك بزنىڭ مسلمانلار دە بو شهر دە هر فايوسى اوز مشربىنە لايىقلى كىسب ايله شغللنە. ياخشوق مغازىن طوتوچىلر بولغان شىكىللى، طالچو كچى هم اوز لچىلر دە بار. طبيعى بنم آنلر حقتە سوزم يوق. اما بنم يازاچاغم قازاق قرداشلر من حقتە در.

اومسكى نىڭ ايله نەسى قازاق اولوب، مال آصراب كون ايتدوكلر ندىن توكللى مال (پوشىنە)، يون باباغا سوداسى ياخشى بولسە دە، نى ايچوندر قازاق قرداشلر من بو كىسبە اهميت بىر ميلر. آنلر نىڭ اياڭ طرشوب اشلەگان كىسبلرى قشنى جاين كورشيدەگى روس اوللر ينە پودرة آلوب آراقى طاشودر، شول كىسبلرى نىڭ حلىت، حرىمىتى حقتە اوز آرارلر نە اختلاف چقسە دە، طبيعى عوامى قازاق آڭا قارامى، آچە بولسە بولە اوز ديگانن اشلەى بىرە. منه بو حقتە بىڭا بر نيچە قازاق معتبرانى مراجعت ايتەشلىر ايدى.

مىن «اعن الله الخمر وشاربها وساقبها ومبتاعها وعاصرها ومعتصرها وحاملها والمحمولة اليه» حديث شريفنى كورمش ايسە مەدە، برارندن آپرلوب، اقتصادى جەتتىن باشقە لرغە قىل بولو درجە سىنە، يتكىنلىكلرنى، هم قطعاً حرام ديگان وقتە دە طاشلانوى

قىونلق ايله گنە بولە چاغنى (بىلكە بولماي چاغنى) اعتبارغە آلوب، بو حقتە ئۇلله شريفنىڭ بر بر مساعدهسى، هم مذكور حديثنىڭ برەر تاءويللى اولماسون ديه قطعى جواب بىرە. آلدەم. شولاي دە مېن سز گە معتبر بر اورندن جواب آلوب بىرە يم ديه وعدە قىلدىغە مەن شول مسئلەنى معتبر «دين و معيشت» اداره سىنە عرض ايدوب اداره نىڭ هم اوقوچى اهل فضل نىڭ التفاتلار من جلب ايتەم.

اداره - بو مسئلە دە امام اعظم حضر تارىله امامىن حضر تارى آراستىدە اختلاف واردر. امام اعظم خەر طاشونى «درست» دى. امامىن «درست تو گل» دىلر. (واذا استأجر ذمى مسلماً ليعمل له خيراً ولم يقل ليشرب او قال ليشرب جازت الا جاره فى قول ابى حنيفة رحمه الله تعالى خلافا لهما) الفتاوى الهندية ج ۴ صحيفه ۴۴۹ يعنى بر مسلمان بولمغان كشى بر مسلماننى خەر طاشورغە ياللاسه، ايچو ايچون ديسون، ديماسون امام اعظم غە بناء ياللانو درستدر. امامىن گە بناء درست تو گل ديمكدر.

معلم افندى يازغان حديث شريفنىڭ تاءويللى باردر، (وذكر فى الجامع الصغير انه بطيب له الاجر فى قول ابى حنيفة وعندهما بكرة. هما: ان هذه اجارة على المعصية لان حمل الخمر معصية لكونه اعانة على المعصية وقد قال الله عز وجل «ولاتعانونوا على الاثم والعدوان» ولهذا اعن الله تعالى عشرة منهم حاملها والمعمول اليه. ولا يى حنيفة: ان نفس العمل ليست

مدرسه گه اعانه قیلوب بر خیللی یاردم بیر اسه موندن
ثواب امید ایتو خدا تبارک و تعالی ننگ رضالغن امید
ایتو درست می؟

۲نچی سوئال: بر مسلمانان دیگان کشی، مسجدکه
جماعت نمازینه یورو یوق نرسه مسجدکه یورو مای
اویده گنه اوقیسسه ده بولا. سنتی قیاسه ده یاری قیلماسه
ده یاری. بونار یارده ملارنگ چغارغان گب لری
دیب پیغمبر صلی الله علیه وسلمنگ سنتنی برتین
اورننه ده قویمغان کشی شرع شریف فاشنده ننداین
کشی بوله؟ اول کشیگه سلام بیرو درست بوله می؟

اداره - ۱ نچی سوئالنگ جوابی: الله تعالی حضرتی
قرآن کریمده (تعاونوا علی البر والتقوی ولا تعاونوا
علی الاثم والعدوان) دی. یعنی سزار ایند گولک
وتقوی لقعغه یاردم له شیگز گناهقه اوصاللقغه یاردم له شما گز
دیمکدر. ایندی اصول جدیده ایله اوقولا تورغان
مدرسه و مکتبلر ده علوم دینیته اوقیلسه هم دنیاوی
علمده اوگره تواسه! نماز کیمنا ستیقه، روزه ایچ
طازارتو دیب اوگره تلماسه، اوقلغان علوم دینیله لرنی
عملیگه تطبیق ایلداسه صورتلی کنیشکه لری بولماسه،
صورت توشورور گه اوگره تماسه لری، اسکریبکه،
غارمون خلاصه اویون قوللارن استعمال قیلوغه
اوگره تماسه لری، اصول جدیده مکتب و مدرسه لری نه ده
اعانه قیلو درستدر. اوگره اشبو (ماسه) لری اورنگ
بر گنه (سه) بولسه ده اعانه درست تو گلدر.

چونکه بو وقتده مدرسه ده بخشیلوق ده یمانلقده
اوگره تلماسه لری بوله بخشیلوق جهتی ایله اعانه قیلو، یمانلق
جهتی ایله اعانه قیلماو تیوشلی بوله. بونداین اورنگ
فقهاء کرامنگ قاعده فقهیه لری بار. (ما اجتماع محرم
ومبیح الاغلب المحرم) دیلر الاشباه و النظائر فی
الفن الاول یعنی بر یرده حلاللق یاغی ایله حراملق
یاغی جیولسه لری، حراملق یاغی غلبه قیلو اوستون
چیغا دیمکدر. موندده شولای اعانه ننگ تیوشسر لیک
اوستون چیغادر.

به عصية بدلیل ان حملها الارافة والتخليل مباح و کذا
لیس بسبب للعصية وهو الشرب لان ذلك يحصل
بفعل فاعل مختار و ليس الحمل من ضرورات الشرب
فكانت سببا محضا فلا حسم له كعصر العنب وقطفه
والحديث محمول علی الحمل بنية الشرب وبه نقول
ان ذلك معصية ويكره اكل اجرته) بدایع الصنایع
ج ۴ صحیفه ۱۹۰

یعنی امام محمد حضرتلری جامع الصغیر اسملی
کتابنده ایته: امام اعظم قولینه بناء ذمی گه خمر
طاشوچی کشینگ خمر طاشوب آغان آچه سی اوزینه
حلال بوله حبیب بولمی دی. اما امامین فاشلرنگ مکروه
بوله. امامین ایته لری: بو خمر طاشو گناهقه باللانو
بوله. چونکه خمر طاشو، گناهقه یاردم بولغانلغی ایچون
اوزینه گناه بوله حالبوکه الله تعالی «گناه اشکه،
دشمانلقغه یاردم اینما گز» دی شوننگ ایچونک الله تعالی
اون تورلی کشیگه لعنت ایته آنلر جمله سندن خمرنی
طاشوچی کشی هم آکا خمر طاشوش کشی ایدی.
دیلر.

اما امام اعظم حضرتلری ایته: خمرنی یوککه
صالو اوزیگنه گناه تو گل. چونکه بر او تو گهر ایچون
یا که سرکه یا صار ایچون یوککه صالسه اول درست
و مباح ایدی شولایوق خمر طاشو گناهقه یعنی ایچو گه
سبب ده تو گل. چونکه اچکان کشی اوزی فاعل مختار
کشی بوله ایچماسه ده قولندن کیله. خمرنی طاشوغه آنی
ایچرو لازم تو گل باری اول سبب کنه بوله الا. فقط
سبب ننگ حکمی یوقدر. خمرنی طاشو یوزم یمشینلی
جیو صیغو شیکلملی. آنی جیو، صیغو گناه تو گل ایدی،
طاشوده گناه بولمی، حدیث شریف ایسه ایچو نیتی
ایله طاشوغه محمولدر دی. ایندی بو سوزنی بزده
ایته مز، یعنی ایچو نیتی ایله طاشو گناه، طاشوب
آغان آچه سیده مکروه دیمکدر.

II

محمد نور بوستانی طرفندن سوئال لری:

۱ نچی سوئال: اصول جدیده ایله اوقولا تورغان

كوره آلمادق. بناء عليه علماء كرامه حواله ايده مز .
اول حقه يازغان معلوماتك سندنلر كه بولوى
مطلوبدر .

IV

مدرسه امينييه طالبه لر سندن رضاء الدين ملا
بدر الدين اوغلى طرفندن سواللر :

۱ نچى سوال : سوزدا گرلر بر نرسه نى صاتولا شقانك
قولغه قول صوغيشهار . بو اش شرعا درستى ؟ (نهى
رسول الله صلى الله عليه وسلم عن بيعتين فى صفقة
واحدة) حديث شريفند، نهى اشبو صفقة دن نهى
توگلمى ؟ حديث مذکور مشكوة شريف ده باب المنهى
عنها من البيوعتك فصل ثانى سندهدر .

۲ نچى سوال مختصرنك وينصب العاشر فصلنده
(وعشر خمر الدمى لا خنبره) دى . خمر دن نيچون
عشر آلوده خنزير دن نيچون عشر آلنهى ؟

۳ نچى سوال جمع نماز ندينصوك احتياط الظهور
نمازنى نى كيفيته نيقله رگه كرك ؟ هم دورت ركعتك ده
سوره قوشيلورغه تيوشليمى ؟ حلبى صغير عباره سنه
قاراغانده قوشيلو تيوشلى بولوب كور نهدر . بز نك
تيرهمزده قوشمى اوقو شايعدر .

۴ نچى سوال بهرهنكى دن عشر جيعامى ؟ (كلما
خرج من الارض العشرية ففيه العشر عباره سينه
بهرهنكى ده كرامى ؟

اداره- ۱ نچى سوالنك جوابى : حديث مذكوره گى
نهى اصل صفقة دن نهى توگل بلكه ايكي بيعنى بر
صفقه ده فيلودن نهىدر ، هم حديث مذكوره گى صفقة
واحدنده مراد بر بيع ديگان سوزدر . (الصفقة البيع
سمى بها لان عادة العرب عند البيع ضرب كل من
المتعاقدين يده على يد صاحبه) مرفات شرح مشكات
ج ۳ صحيفه ۳۲۳ يعنى صفقه ديمك بيع ديمكدر . چونكه
بيع وقتنده عربلر آل وچى ايله صاتوچى برسى
آخرنك قولينه صوغيشهار شونك ايچون بيعنى صفقه
ديب يوروتلر ديمكدر .

۲ نچى سوالنك جوابى : جماعت نمازى سنه
موء كدهدر . آنى عذر سز ترك قياو گناهدر . (الجماعه
سنه موء كده اي قريبة من الواجب حتى لو تركها
اهل مصر لقوتلوا واذا ترك واحد ضرب وحبس ولا
يرخص لا حد تركها الا لعذر) مجمع الانهر ج ۱ صحيفه
۸۸ يعنى جماعت نمازى واجبه ياقين سنه موء كدهدر . آنى
ديبار اسلامك بر شهر خلقى ترك قيلمسه لر آنلر ايله صوغيشيله
بر اوگنه ترك قيلمسه اول كشى گه روزغه بيريله
حبس قيلونه عذر سز آنى ترك قيلوغه هيچ رخصت
يوق ديمكدر .

بيوك علمادن بولمغان كشى نك آكا سلام بيروى
تيوشليدر . چونكه آنك ايله اول كشى ايمان دن
چقميدر . اول كشى نك «بونلر بارده ملالرنك چغارغان
گيلرى» ديگان سوزى جماعتك سنه موء كده
ايكانليكنى بيلمگان جاهل ايدكينه دليلدر . مسلمان
كشىگه سلام بيرو تيوشليدر . اما بيوك عالم كشى
آنى اهانت و كيمستو ايچون و آنك ايتكان سوزلر ييك
تيوشسز سوزلر ايتكانن آكا بيلدرو ايچون سلام
بيرماسكه اختيارى بولسه كرك .

باشقه سواللر يگزده جوابلريده ۱ نچى جلد يعنى
۱۹۰۷ نچى سنه نك ۳۸ نچى نومبرنده تفصيلاتيله
مندر جلد .

III

محترم على خلفه ايدابولنى طرفندان ميدانه
قويلغان مسئله :

حضرت شيث عليه السلامك زوجه سى كم قزى
ايكانليكى معلوم بولسه مجله گه يازاسز . اگرده معلوم
بولماسه علما كرامه حواله قيلورسز . ولو ضرورى
مسئله بولماسه ده علم الشى افضل من جهله قبيلىدن
بيله سى كيلهدر .

اداره- بو مسئله ده قولمزده بولغان تواريخ كتابلر
ينه وكتب عهد عتيق كه مراجعت قيلوب قاراساقده
حضرت شيث عليه السلامك زوجه سى حقتك بر سوزده

مشکوة شریفه شول حدیثک یوقاروسنده غنه
(نهی رسول الله صلی الله علیه وسلم عن بیعتین فی بیعة
حدیثی ده مذکوردر. شول حدیثده گی (بیعة) لفظنی
مرقاتده (ای صفة واحدة وعقد واحد) دیب تفسیر
قیلهدر. بناء علیه ایکی حدیثک مفادی بر بولوب
ایکی بیعتی بر عقدده اجرا قیلودن نهی بولهدر. قول
صوغیشودن نهی بولمیدر. بو مسئلهنی مرقاتده،
مذکور حدیث شرحنده گوزلچه تفصیل قیلوب
آگلاتهدر.

۲ نچی سوالنک جوابی: بو مسئله بزده واقع
بولمی تورغان مسئلهدر. شونک ایچون آنی صوروده
تیوشلی توگل ایدی. لکن علوم دینیته کهدر دلی بر
شاگردنک، شول دردنی سوندرماز ایچون آکا
جواب بیروننی موافق کوردک. خمر برلن خنزیر
آراسنده ایکی تورلی فرق وارد. (الفرق بین
الخمر والخنزیر من وجهین احدهما ان الخمر من
ذوات الامثال والقيمة فیما له مثل من جنسه لایقوم مقامه
فلا یكون اخذ قيمة الخمر کاخذ عین الخمر والخنزیر من ذوات
القیم لامن ذوات الامثال والقيمة فیما لا یمثل له یقوم
مقامه فکان اخذ قیمتہ کاخذ عینہ وذا لایجوز للمسلم
بدایع ج ۲ صحیفه ۳۸

یعنی خمر ایله خنزیر آراسنده ایکی تورلی
فرق (ایرما) وارد، برسی شول: خمر مثلیدر.
مثلی بولغان نرسه نک قیمتنی اول نرسه نک اوزی
اورننه توره آلمیدر.

شونک ایچون خمر نک قیمتنی آلو خمر نک عیننی
آلو شیکلملی بولمیدر خنزیر ایسه مثلی توگل
قیمتدر. مثلی بولغان نرسه نک قیمتنی شول نرسه نک
اوزی اورننه تورهدر. شوکا کوره خنزیر نک قیمتنی
آلو عین خنزیرنی آلو شیکلملی بولهدر. شونک ایچون
خنزیردن عشر آلمیدر. دیه کدر. بک اوزونغه
کیتکانگه کوره ایکیچی وجهنی ذکر ایتهدک. شولده
خاطرده بولسون: خمردن عشر دیه کده مسامحه
وارد. یوقسه عشر، خمر نک اوزندن توگل قیمتندن

آلهدر. هم قیمتنی نک: عشرینک نصفی آلهدر.
۳ نچی سوالنک جوابی: احتیاط ظهر نمازینک نیتی
شویله اولورغه تیوشلی: (نیت قیلیم وقتنه ایر شوبده
اوقلمایغان ایکی آخرغی اویله نمازیننی اوقیماغه یوزمنی
یونالدردم قیل، طرفینه خالصا الله تعالی) ایکی احتیاطنی
نیت شوشی نیتدر. (والاحوط ان یقول) نوبت آخر
ظهر ادرکت وقتنه ولم اصله بعد، کذا فی القنیه)
هندی ج ۱ صحیفه ۱۴۵ معناسی یوقاروده غیچه.

ایندی سوره قوشو مسئلهسنه کیلسک: اگرده احتیاط
ظهر نمازی اوقوچینک قضاغه قالغان اویله نماز لری
بولسه اولسگی ایکی رکعت که گنه سوره قوشارغه
تیوشلی. قضاغه قالغان اویله نمازی بولماسه دورتسینهده
سوره قوشو اولیدر. (وینبغی ان یقرأ السوره مع
الفتاحه فی هذه الاربع ان لم یکن علیه قضاء فان وقعت
فرضاً للسورة لا تضر وان وقعت نفلاً فقراءة السورة
واجبة... واما اذا كان علیه قضاء فلا یضم السورة
لان هذه الاربع فرض علی کل حال) رد المحتار ج ۱
صحیفه ۵۶۶ یعنی قضاغه قالغان اویله نمازی بولماسه،
بو دورت رکعتنی نماز نک درتسینهده سوره قوشارغه
کریک بوله. بو نماز فرضدن کیتسه سوره قوشو ضرر
بیرمی. نقلدن کیتسه هر حالده سوره قوشو واجب
بوله دیمکدر.

۴ نچی سوالنک جوابی: امام اعظم حضرتلرینه بناء
عبارة مذکور که بهرهنگی ده کرهدر (فاما کون الخارج
ماله ثمرة باقیة فلیس بشرط اوجوب العشر بل یجب
سوا کان الخارج له ثمرة باقیة او لیس له ثمرة باقیة
وهی الحضروات وکالبقول الرطاب والخیار والقثاء
والبصل والثوم ونحوها فی قول ابیحنیفة رحمه الله تعالی)
بدایع ج ۲ صحیفه ۵۹

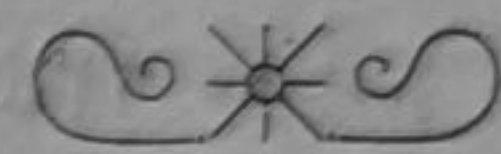
یعنی عشر واجب بولو ایچون بر که صاچلوب
چقغان نرسه نک اوزانغه چدی نورغان یمش بولو
لازم توگل بلکه بردن چقغان نرسه نک یمشی
اوزانغه چدی تورغان نرسه بولسهده تیز بوزله
تورغان نرسه بولسهده امام اعظم فاشنده بارچه

و یا خود الاماشاء ربك، به تعلیل اولماسی جائز در
دیه کچدی ظن ایدرم. (انت هذه الآية على وعيد في القرآنك)
معناسی کچدی اهادیه حاجت یوقی. بو قولی سورهُ هوده
تخصیص ایدوب سورهُ انعامدن نفی ایتمک کندی
قولندن ذهلدر. چونکه بو قولی سورهُ هود آیتدن
دیدیکلرنی ذکر ایتدیکی کبی سورهُ انعامک علی ابن ابی
طاحه الوالیینک ابن عباسدن روایت ایدیکنیده ۱۷۳
صحیفه باشنده ذکر ایتمشدر.

یکرمی دورتچی و جهده اولگیاری برنوع تغییرله
تکراردن بشقه برشی دگلدر.

یکرمی بشنچی وجه - قیامت کوننده الله سبحانه
وتعالی کندینک و رسولدرینک صدقنی اعداء الله اولان
کافرک کاذب و مقتری اولدقئرینی خلايقه البتة اظهار
ایده چکدر و اعدالرینه اولان حکمینک عدل حکم
اولدیغنی اظهار ایده چکدر که او حکم ایچون اللهک
اولیالری ملائکه و انبیاء عظام دگل اعداء الله لر بیله
حمد ایده چکدرار. بناء علیه قرآن عظیم الشانده
حمدک فاعالی بر طائفه معینه اولمادیقی ایچون مبنی
للمفعول صیغه سیله (وقضى بينهم بالحق وقيل الحمد لله
رب العالمین) دینلمشدر. . . . حق جلا و علا کند
ینک حکم عدل و حکمة باهره سینه عقوبتی عقول سلیمه
و فطرة مستقیمه و کافه خایقه شهادت و بردیکی تام
عقوبته اولی و احق اولان موضعه وضع ایتدیکنینه اشهاد
ایدرسه، او وقت دنیا و آخرتده شری و آنک مو-
جباتنی نیچون خلق ایتدیکنینک حکمتی میدانه چیقهر.
بناء علیه شروری دائما ابقا ایدوب حسنات ایله
برابر ایتمز. چونکه بونده هیچ بر حکمت یوقدر.
ایشته - یکرمی بشنچی و جهنک فی الجملة اختصار
ایله ترجمه سی بودر. کوریلدیورکه بونده اولیگی و جو
هله کبی بونده حکمت و اربونی الله فیله بیلور بونده
حکمت یوق بونی الله فیلامز دیه الله عظیم الشان
حضرتلرینه عقل قاصر ایله پچوب اولچاپ و پروب
کروتی رشینیه فیلامقندن عبارتدر. یوگا علاوه دیپورز الله
رسوالرینک صدقنی اظهار ایتمک (خالدین فیها ابداء،

سندنده عشر واجبدر. تیز بوزوله تورغان نرسه لر
خضر وات یا شلچهلردر. یاش اولهن، قیاری، قاپاق،
صوغان، صار مساق شیکلی نرسه لر دیه کدر. ایتدی
امام اعظم غه بناء صوغان صار مساق کبیلردن عشر
واجب بولسه کیشر طورما چو گونددر. بهره نگی
کبی نرسه لر دنده واجب بوله در چونکه بار چه سینک
دلیلی بردر.

مشایعه

(۴۹ نجی نومردن ما بعد)

وسابعا حنابلہ عمر ما و ابن تیمیہ خصوصاً الله تعالی فی
آیاغنی کرسیگه صالحندروب عرشگه اوتوردی دیهک
ایچون متکلمینک استوی کلمه سنی استولی ایله
تاویللرینه قد استوی بشر علی العراق من غیر
سیف و دم مهرلق شعر یله استشهادلرینی بویله مطالب
عالیه ده فائلی مجهول بر بدوی شعر یله استشهاد اید-
بیورلر دیه موآخده ایدیورلر. کندیلری ایسه
آندن اکسک اولمیان مطالب عالییه ده بر مجهول بوال
علی عقیبه بدوی قولیله استشهاد ایدیورلر. سابق
بیان ایتدی کهز کبی بویله یاقمق ابن قیمک صفة
لازمه سیدر. خانی وعیدک عدم جوازینه کنه بک چوق
دلیللر وار ایسه ده بوراده سوزی اوزایتهدان بو
قدر ایله اکتفا ایدلم.

شمدی - شوا بتاتلر ایله جناب حق خلق وعید
مستجیل اولورسه ابو یعلی روایت ایتدیکی حدیثنده
واقع من کلمه سیده دفع منافات و تناقض ضرورتی
ایچون موحدینه محمولدر. (الاماشاء ربك) ده کلام مستوفی
سبقت ایتدی اهادیه حاجت یوق ازیله ایسه
بوننی اهادیه ابن قیبه ده فائک یوق. (ان ربك فعال
لما یریده) کلنچه آنکده یا ففی النار و یا خود خالدین.

لايخر جون منها ولا هم يستعتبون، ما يبدل القول لى) قوللار ينىك مضمونلار ينى ايقاع واجرا ايتمه يه موقوفدر. آنلار ك مضمامينى واقع اولمده چه صدقك ظهورى محالدر. بونكله وجوهارى تمام ايدوب ديور كه: بو دنبادن فات فات بيوك اولان بو مسئله عظيمه الشانك سنك قد ماك نهر يه واروب منتهى اولدى ديناورسه، الله تعالى نك (ان ربك فعال لما يريد) قولينه منتهى اولدى ديناور. حضرت على كرم الله وجهه نكده اهل جنتك جنته و اهل نارك ناره كيروب هر ايكي فريقتك آنكله متلبس اولدقلىرى نعيم و عذاب اليمى بيان ايتدكندن صكره (ثم يفعل الله بعد ذلك ما يشاء ديمه سندنده مستبان اولان شودر كه آنكده قدم شورايه منتهى اولمشدر. بلكه كافه خلافتكده اقدامى شورايه منتهى اولمشدر. بومسئله ده بلكه بو كتابك كافه سنك ذكر ايتديكمز صواب المهدندر. آنكله احسان ايديجى آنچق المهدر. خطادن موجود اولان شى، بنم ايله شيطانندنر. الله رسول الله آتدن بريدرلر. الله عظيم الشان حضرتلرى هر قائلك لسانى، و قلبى، و قصدينه، مطلعدر، حاضردر، ناظردر، والله اعلم.

ايشته ابن قمتك بو بابده ذكر ايتديكى بوراده تمام اولوب بزلرده آنكله اولان حسابمى ارتق قياتدق. آلوسى زادتك ثم رجع القهقرى ديكى ايشته آخركى جمله لردر. بزلرده بو قولده (ان ربك فعال لما يريد. والله يفعل ما يشاء) ديمكده متفقز. اويله ديه چك اولدقن صكره آنك اولنده اولانلرى ذكر ايتملى ايدى. فقط سابقا ديديكمز كى بو فصل ابن قيمه بر دسيسه اولمزه مجرد بر بحث طريقيله ذكر ايتمشدر. او طريقه ذكر ايتمك هر بر عده انك عادتيدر. بو حسابك مجموع يكونى، حاصل ضربى، و خارج قسمتى، و باقىسى. تا عمل ايله ايتداسندن انتها سينه قدر مطالعه ايدنه ظاهر ذكره حاجت يوق. فى الحقيقت شاعرك.

شعر

اتانا ابو الخطاب يضر بطل، فر دوام باخذ عقلا ولا نقدا

قولينك مضمونينك عينيدر. ويا خود شاعر ديكر ك كما ابرقت قوم اعطاشا غمامة فاه راوها اقصعت و تجلت ديديكى كپيدر.

شمى - مترجم منتخب افندى حضرتلر يله حسابلاشمه يه ده نوبت كلدى. او ذات محترم ايله ده بر پارچه حساب كورهم حسابنى دوست ايرلمز ديورلر. بو مثليده بر كر تجر به ايدوب بقالم.

رساله نك - اولنك گى اوچ پچق سطر نه قدر مطابق نفس الامر و مقارن حقيقت بر طوغرى سوزدر كاشكه بو خصوصده نصوصه تابع اولوبقنه طور له ايدى بزده بو قدر زحمت چكمز دك. فقط شو قدر بوراده بزدن سلب اختيار ايترك، فونوغراف، غر مافون، كى ايدوب قوييچى بر سبب مجبر نه ايمش؟ آنى بيله مدك. ذكر ايتديكى سبب وعله ايسه بو درجه اجباره صلاحيتى كوز كمپور. موسى بيگى مقاله مذكوره سنى ابن قيم سوزينه استنادا يازمش اولايدى او وقت آنى تصديق ايچون انتخابا ترجمه يه مجبوريت درجاسنده لزوم كورلمز سه ده فقط فى الجملة مناسبتى اولوردى. حالبوكه موسى بيگينك سوزه باشلادقنك بوندن خبرى يوقلغى بديهي.

وثانيا - موسانك ۷ دانه كفر و زندقه سيله ابن قيمك بر قج احقاب لبث ايتديكدن صكره جهنمك فناسنه ايشته فلان و فلانلردن قول وار ديمه سى بيننده نه مناسب وار حالبوكه موسى بيگينك كنديدنه بو كرا راضى دگلدنر. بو ايسه (هدية لمن لا يقبل) دگلمى اولگى صحيفه نك آخرندن باشلاب ايكنچى صحيفه ايتدالرنده گى سطورلر هب افترا و بهتان و خلاف حقيقتدر. موسى بيگى كفريات و زندقه سينه رديه يازانلار ك كافه لرى ديانت مقتضاسنچه يازمشدرلر. بو يازمده ديانت و وجدانا مجبوريتى آنلر دعوا ايدرلر سه حقلرى واردنر. واقع و نفس الامر ده بويلددر. محترم شورا صاحبن و موسى بيگى يه قرشى ذره قدر شخصيت و غرضلرى يوقدر. بونلر ك انك بر نچيلرى بو راقم العروفدر. بو كرا عالم السر و الخفيات و نفس عاجزم آنك قبضه قدر تيده اولان الله ذوالجلال حضرتلارن اشهاد ايدر. آخرى وار. محمد مراد

مجله مندرجاتی حقنده فکر

دین و معیشت مجله محترمہ ادارہ سینہ بنم بو مقاله منی مجله مجله ننگ بر بو چماغنه درج قیامافکنزنی استرحام ایدارم. من ۱۳ نچی سنه انچی غنوارندن باشلاب، ایبول گه چاقلی مجله منی آلسامده صوگور، یارطی یلده وقت مساعت قیلماقدندن آلا آلامدم. عفو نگرزی اوتنامن. ایمدی کیلنک ۱۴ نچی یلغه قارای، اوزوم هم اوزومدن باشقه درره بیش عدد ذوات کرام لاره توصیه قیل چقمین. هم توصیه منی قبول ایدوب مشتری اولاجق لاردور انشاءالله.

بو مجله دینیہ مز توقلمی انقلابیون لارنی رد یولنک بولب اهل السنه و الجماعت مذهبک بولغان سلف کرام لارمز یولن تقویه قیلوب دوا ده اولماقن تیلایمز هم الله تبارک و تعالی ناشر و محرر لرنک عمر لرینه برکات و بیروب (خیر الناس من ینفع الناس) حدیثینه مظهر ایتکای ایدی. ایمدی بو مجله ننگ مندرجه سن آرتدرو حقنده منی مسئله منی ملاحظه و فکر قیلماق آرتدرو یولی دینی جهندن اولوب، زراعت تجارت صناعت حقنک منی مسئله لار کروتلمای دینی مسئله لار کروتلسون چونکه زراعت تجارت صناعت کبی مسئله لار حالینه واقع اولغان کمنه اداره دن صوراسن اول جواب بیورورگه حاضر دور. ایندی مجله منی تاتارچه لاشدور و یولینه کیلساک، مندان آرتق نیچک تاتارچه لاشدور و غه کرک بولور ایکان؟ چونکه مجله ده مذکور هر بر آیات احادیث مقاله صاحبی طرفندن معناسنی تورکچه بیان قیلنوب یازولدور. هم اداره طرفندن سوال قیلنمش مسئله لار بولسه، اداره اوز طرفندن معناسن مفصل رهوشده ترجمه قیلوب بیر ادور. باشقه آز کیم تحریرده عرب لفظی کرا ایکان، اول قدر لرنی آگلا-ماسلق کمنه مجله آلوب من بلام دیک ننگ نه معناسی

اولور. تورکی تیل آراسنک اوزور گه ماعلوف بولغان آنا تلی کبک عرب لغتی ذکر ایدولسه. آنی هیچ بلمازلک جهتی یوقدور. مثلا صلوة زکوة فرض واجب وغیر وغیر... کبک لار. جمله دان بوری عین الاسلام آخوند حضرت ننگ ۱۳ نچی یل ۴۲ مجله ده علم استمامک فرضدور مقاله سنده آیات احادیث دن نقل ایدولگان جمله لار همه سی ننگ معناسی مفصل رهوشده بیان قیلنغان بس مجله ده بلماسلک هیچ اورون یوقدر. بر فرض مجله گه دینی بولغان مسئله یازلسونده اول مسئله لرنک عربی عبارت سن کیلتور مای مضمونن نیچوک تورکیچه یازورغه کرک؟ انکار کیم اشانور؟ من بسو حقه خلیل اللین افندی ایله محمد هادی شاکر افندی لره اشتراک ایداسم کیلمی. هادی افندی مجله آلعان اوچ کمنه منی برسی امام ایکسی دخی طالب العلم لردیب نقل ایدوب مجله منی عربی عبارت ایلان یازا. کیلسی یل آلسمز کیلمای دیب ایتنه نر دیو ذکر ایدادور. عجب اوزاری امام اوزلری عربی عبارت منی بلمای ایش. عربی عبارت سن بلماسه ترجمه سی بیان قیلنه بیت. شونیده بلمای لرمی؟ وینه بن مندرجه آرتدرو حقنده اوز فکر و منی ذکر ایدامن. مجله گه دین منی رواج طابردو فکرن قوتلی تورعان مقاله لار هم اوقو و اوقتو اشار منی سلف کرام لرمز یولندن چغارمای انقلابیون اصول جدید دن صافلارغه بالالار مزغه دین علمن اوگراتوب یعنی ذمه لرینه لازم اولغان علم لکر بلدرورگه ترغیب و تشویق قیلنه تورغان مقاله لرنی آرتدورغه تیوشلی. مجله گه دینی مسئله لار یازوب دین منی بدعت لردن. حمایه قیلایق، صافلایق. مونه بو زمانده انقلابیون لار ظهور ایدوب ایسکی طریق منی خلق غه منفور کور-گازوب اوتکان علم لرنی تجهیل قیلماقدولر. هم مجله گه یازب رمضان شریفده یوقلاب نیت سن بولوروم دیب تک غه کروب آشاب ایچسه، کفاره لازم توگل دیگان مسئله گه جواب تابایق. بو حقه

مکه احوالی

بو سنه موسم حج شکرار اولسون چوق گوزل
 كچدی معهود خسته لقدن اثر وشبهه بیل اولمیرب
 بزهدولت عثمانیه دو قنورلری امر اض ساریه دن شبهه
 بیله یوق دیور راپورطویر دیلر. مصر دو قنورلری نه یولک
 ویز مشدرلر خبرم اولمدی. حاجیلر چوق و غلبه لاق
 ایدیلر بزم حجاج آزایدی. ایچارنده مشهورلری
 چو کچک رمضان حاجی نیژنی ملاسی ملا عبد الله مخدوم
 سلیمانق آلماتی اسحاق بای اوغلی یوسف افندیله
 برابر بشقه مشاهیردن فاس اولسکاسنی فرانسییه
 بخش ایدن مولا عبد الحفیظ بو ذاتک یابدیغی علما
 وسادات نامنه ۶۱۷ فرانسییه لیراسی آغاوات حرمه
 ۵۰۰ فرانسییه لیراسی وابو حیوانک برار طبع اولنمش
 بحر ونهر نام تفسیری ۲ ومسلمه ایبیک شرحی ۳ اصابت
 ۴ کندینک نظم ایتدیکی مغنی اللیبب ایله دیکر بوی
 طرفندن آنک اوزرینه اولان بر شرحدن بر فچ
 نسخه لر در. بونلردن بعضیلره ایکی اوچ دوردهر
 نسخه بعضیلره برر نسخه تقسیم اولنوب بزم کبی
 آفاقى ومجاورلره نه پارسه نندن ونه کتابندن بر
 شی یوقدر. الله کندى تاتار لریمزه زوال ویر میوب
 اویل لارک معاونتندن مستغنی ایلسون. طبیعی بوندن
 ماعدا برر واسطه بولوب حضورینه کیدوب والقا
 ووقلق ایکنلره وشریفی حضرتلرینه اولادو حواشارینه
 خصوصى اکراملری اولمشدر. بهمه حال عربلر چن
 معناسیله کریم وعرب شیمه سیله متصف ایمش دیه
 توصیف ایدیورلر. اما بزچه بونک بو قیلونشی
 خوارزمینک ع. يعطى ويمنع لا بخلا ولا کراما
 دیدیکنک مصداق تامیدر. حکومت دائرہ سی ایسه
 کافه سی لعنت اوقیورار ۱۲-۱۳ میلونلق بر اسلام
 مهالکتی نك باشینه تیگان حریفده نه خیر اولسون
 دیورلره چونکه نه تحویلات سندنندن بر یا خود یارم

کفارتنک وجوبی حقیقه بیان قیلوب اوتکان فیبرال
 آینده بر مقاله یازمش ایسوم بلمم بولقمادی؟ مجله ده
 هیچ درج ایدولدی کورنمادی. بلمم التفات سز
 قالدیهی؟ مارط آینده بولور میکان اعتصام بالسنة
 حقیقه مجله گه درج قیلماق اوچون یینه بر مقاله یاز-
 غان ایسوم اول هم التفات سز قالدورلدی درج
 قیلنمادی.

اورسکی اویازی ۳ بچی اوسارگان اولصتی
 جنتش قریه سنده امام زاهد الله ایکیبای اوف.

اداره - محترم حضرتنک، مجله نك ادامہ سی ومجله نی
 اوز گه رتو حقیقگی فکرلرینه حاضر گه سوز ایتما ینچه
 رمضانده تونله یوقلاب کوندز آشاوچیلرغه کفارتنی
 ایجاب قیلایق دیگان سوزینه فارشو بر آزرسه
 یازونى لازم طابامز اول حقه مذهب حنفی ده مدون
 کتب فقهیه طشینه چیغوب سوز سویلر گه اورن
 یوقدر. بزم اول حقیقگی بواهن شول کتب منهدن
 آلتوب عبارلر کورساتیلوب یازلغاندر اول حقیقگی
 مقاله گز طابشرلغانی یوق. مگر انچی مارتک یازغان
 مقاله گز طابشرلادی آنی شول حالنده طبع قیلوغه
 مسلکهن مساعد اولمادی. چونکه اول مقاله ده احکام
 شرعیه دن اولان حل وحرمت مسئله لرند. مسلکهنه
 خلاف سوزلر کورندی. کشینک عباره سنی اوزگار-
 تور گه ممکن. فقط آنک مسلکتی ارز گارتو یعنی
 بر مسلکده یازلغان سوزلرنی ایکنچی مسلک گه
 بوروب درج ایتو ممکن تو گلدن. هم اول مقاله گزده
 عربی عبارلر نك مأخذلرنی وعدیثلر نك سندلرنی
 وماخذلرنی کوبسن ذکر ایتلمگان. مونداین قصور
 لرنی عفویگن مستر جادر.

ابن المتکدر عن فلانند نه چیقار؟ یزم مله اسلا-
 میه نك بو سقو طی همتیزی بتون او قویه حصر ایدوب
 او قودقمزی گوزل ضبط ایدرک عملیاته تطبیق
 ایتهد کمز دن دگلمیدر؟ مدینه منوره ده ناموسلی همیتلی
 مغربیلر هر یرده خائن وطن دیه آرقه سندن باغیر
 دیقلری کبی بور ادهده سنی اولدیر ه چکز دیه بر قچ
 امضاسز مکتوب ویر دکار ندن حکومت بولیسلر و باور -
 دیلر ایلر محافظه ایلدی. خلاصه بور اده حکومت دائره -
 سنده گیلرک دیدیکلری کبی بنده الله اویلاره قهر
 ایلسون دیرم بشقه لر نه دیسه لر دیسونلر و السلام.
 حوادندن بریده بخارا مفتیسی و بو عصورده بر نچی
 مدرسار ندن ملا عبد الرزاق ۲۴ نچی دی الحجه یوم
 الاحد وقت العصر وفات ایدوب فرداسی کون یوم
 الاثنین ۲۵ ذی الحجه وقت الضحی معلایه دفن اولندی
 جناب حق مظهر عفو وغفران ایدوب کدر دیک اولان
 عائله واتباع و شاگردانینه اجر جزیل و صبر جمیل احسان
 ایلسون. قبل العرفات اوچ دفعه گیدوب صحبت ایتارک
 الفت و محبت پیدا ایلمشک بعد العرفات خسته لغنده
 کیدوب حالن صور مهیه موفق اوله دم چونکه کندی
 خسته لغیمه علاوه فوق الغایه مشغول ایدم جناب حق
 روحنه رحمت ایلسون آمین. محرر محمد مراد

استفسار

حاج الحرمین عبد الله المعاذی افندیه کتاب القافیه
 ابتداسی تبارک ذوالعلی و الکبری اده تفرد بالجلال
 والبقاء اوشبو کتاب القافیه فی امام زین العابدین المتوفی
 ۹۴ سنه بن سیدنا الحسین بن حضرت علی کرم الله
 وجهه ننگ مصنفندن دیگان سوزنگز قایسی کتابدن
 منقول ایرکان مونداتاج الدین بن یغشعلی البنغاری
 شرحنده عصمه الله المروزی السجاوندی ننگ تصنیفی
 دیدور شونک حقدنه اشتباههز بولدی بو قافیه ننگ اولی
 تبارک ذوالعلی الخ و آخره اتاق مواعظی بقبول صدق
 تقر بالا من عند حلول لای « عبد الله افندی ننگ ادریسین
 بلهگان سبیلی سزگا حواله قدوم در چنگز مرچودر.
 استرلی باش علی خلفه ایدبول اوف

لیر الق بر سند آلمش. ونه اعانه حریبه ونه دونما
 اعانه سینه ونه بشقه سینه بش. پاره ویر مش. (۱) حتی
 قاضی بر مناسبت ایلر سز دولة علیه عثمانیه ننگ مسافری
 (معمانی) سز دیدیکده خیر بن دولة عثمانیه ننگ مسافری
 دگلم اللهک بلک سنک یم اللهک مسافر یم دیه مقام خلافتنه
 نظر ایلر باقدیغنی ونه فکر بکلدیکنی بیلر مش. مناده
 ۲۱ نچی ذی الحجه شریفک فرمانی اولدیغی وقت
 اور اده کوردم بر حیوان مجسم ملحمدر چهر سنک
 ادنی بر اثر تکدر و تاثير و دوشونمه یوق. حتی
 رسم کچیدده سودان دار فور. تکرروی امیری
 عسکریده رسم کچید یاپدیلر. هیچ طرفدن کنن بر مقدار
 اولمزسه شوناری کوروبده شونار قدر مه لکتن
 محافظه ایدوب اثبات وجود ایده مدکنه متاثر اوله رق
 چهره سنده بر آثار خشنودی ظهور ایتهدی بلکه
 بوناره باقوب کیفلنوب اظهار بشاشت ایدوب طوردی.
 ایشته بو تعریف اویلر حریفک احوال روحیه سنی
 بیلمه یه تغریق کافی و وافی اولور ظن ایدرم. عربلرک
 دیدکلر نچه عالم و محدث ایش پک اعلی محدث ایشه
 نیچون فخر کائنات افندیهز صلی الله علیه و سلمک
 (یو شک الامم ان تداعی علیکم کما تداعی الآ کله
 الی (۲) فصعنها فقال قائل ومن قلة نحن يومئذ قال بل
 انتم يومئذ کثیر و لکنکم غناء کفناء السبل ولینز عن
 الله من صدور عدوکم المهابة منکم و ليقدر فن فی
 قلوبکم الوهن قال قائل یا رسول الله وما الوهن قال
 حب الدنيا و کراهية الموت) حدیث شریفنی و بوکا
 مائل بکلر چه احادیث نبویه یس بیلرک آنکله عمل
 ایتبور؟ او قومده دن مقصد بیلمک، بیلمه دن مقصد
 عمل ایتمک دگلمیدر؟ یوقسه بیوک حلقه تدریسیه
 صدرنده اوطوروبده حدیثنا غندر اخبرنا اعمش عن

(۱) حالبوکه صاحب خیرات دن بر حاجی ۱۵۰۰ صوملق
 تحویلات سنندی ساتون آلوب ۱۰۰۰ صوملغنی دونمایه ۵۰۰
 صوملغنی عین زبیده یه تبرع ایلدی ایشته بویله ذوات کرامله افتخار
 ایدرزوار اولسونلر.

(۲) صواستیده گی کوبک و چوبچار

ديپارتامينت غە جواب

(كوپيه)

(۱۹۱۳ نچى يىل ۱۴ نچى ۱۵ دىكابردە ئىككى كىتاش مجلسى نىڭ اقتصەسى)

داخلىيە نظارتى نىڭ چىت دىنلارنى قارى تورغان شعبە سىنىڭكى دىپارتامينت طرفىدىن دولتو مفتى اهل الاسلام حضرت تارىيىنە يېزىلغان مەكتەپ و مدرسەلەر حەققىدىكى سوئاللار گە جواب بېرىپ و اوچون مفتى حضرت طرفىدىن چاقىرلۇپ اوفاشور يىنە كىيلىگان، اماملار اخوندلار و مدرسەلەر مەنەستەر حضرت تارنىڭ رخصتى بويىچە ۱۹۱۳ نچى يىل ۱۴ نچى دىكابردە ئايرتە سەت ۹ دە دوخا و نوى صابرا نىيە زالىيىنە جىيادىلەر - ھەم دەوت نامەلەرنى كورساتۇپ اسمەلەرنى دفتەر گە قىدايتىدردىلەر . جىيولغان حضرت تار شوشى كىشىلەر :

حاجكەي آخوند بىن عبدالظاھر رحمانقولۇ، ظرىفى آخوند بىن شاكر بونوسوف، عبدالله بىن حسن شەمس الدىنىف آخوند شاكر بىن ولى اللە غفاروف، حسن حضرت بىن صالح طاھرف، آخوند جمال الدىن بىن خورامشاھ خورامشىن، مسعود بىن عبدالھى عىبىداللىن، عطاء اللە حضرت بىن عباد اللە عىبىداللىن، جلال الدىن حضرت بىن نىجم الدىن صقالوف، آخوند عىبىد اللە بىن صالح طاھرف، يوسف حضرت بىن عىمىد اللە سەئىدى: مىرزا عبدالرحمەن بىن عىد الجبار زىيروف، آخوند صفا حضرت بىن بەھاء الدىن بەھاء الدىنىف، مەھد حاجى آخوند عبدالغفوروف، مەھر حضرت بىن حەكەم اللە كابكەيف، عىد او كىل حضرت مەسەوف .

سەت ۹ دە مفتى حضرت صابرا نىيە توشدى، و مجلسنى آچۇ حەققىدىكى رخصت نامەنى اوقىدى و مجلس كە كىيلىگان اماملار نىڭ اسمەلەرنى اوقتىدى، سوڭرە مفتى حضرت رىياسەتدە صابرا نىيە اعضاء رىيىنك عىنايە اللە حضرت كابكەيف، حسن عطاء حضرت مەھدوف، ونور مەھد ماملىيىف لارنىڭ و يوقارىدە اسمەلەرى يازغان حضرت تارنىڭ حضور نىڭ مجلس آچىلدى مفتى حضرت بو مجلس يابىق زاسىدانىيا بولاچۇق، رخصتسىز كىشىلەر بولسە چقارغە تىوشلى دىدى . و آخوند خورامشىن جىناپلار يىنە قران اوقورغە امر ايتىدى قران اوقوب، اىھىپراتور اعظم حضرت تارىيىنە دعاء قىلدى و مجلس آچىلو مناسەبتى بلە پادشاھ اىھىپراتور اعظم حضرت تارىيىنە عرض صداقت تىليغرامى كوندردى . مونىڭ اىچون آخوند خورامشىن جەمال الدىن حضرت تەيىن ايتولدى .

باشلاب عبدالله بىن شەمس الدىنىف دىپارتامينت طرفىدىن كىيلىگان سوئاللارنى تەحقىق قىلۇنى و مجلس اوچون مقصد تەيىن قىلۇنى اوتىدى، مفتى حضرت سوئاللارنى اوقوتۇپ فقط شوشى سوئاللارغە شرعى جوابلار بىيان ايتۇ كىرەك باشقە حەق سوز سويلەر گە تىوشلى توگل دىدى بوندىن سوڭ صابرا نىيە غە جىيولغان حضرت تار طرفىدىن كاتىلك اىچون مسعود حضرت عىبىداللىن ھەم عطاء اللە حضرت عىبىداللىن ۱ نچى سى روسچە يازار اوچون ۲ نچى سى مەسلمانچە يازار اىچون تەيىن ايتولدىلۇ . بوندىن سوڭ دوخا و نوى صابرا نىيە غە مفتى حضرت اسمەنە كىيلىگان تورلى شەھر و قارىيە - لردە كى اماملار اخوندلار طرفىدىن جواب لائىھەلەرى اوقولا باشلادى . سوئاللارنى مادە مادە قىلۇپ جوابلار بېرىپ اوچون شول لائىھەلەردە كى جوابلارنى آيات احاديث و دىلەللەرنى آلورغە قرار بىرلدى . بىر خىلى لائىھەلەر اوقلغان سوڭ سەت ۱۲ دە مجلسكە فاصلە بېرىلدى .

كىچ سەت ۱۶ دە مجلس يىنە باشلاندى جواب لائىھەلەرنىڭ قالغانلەرى اوقولدى . لائىھەلەر اوقولۇپ تامام بولغان سوڭ ۱ نچى سوئال قويلدى .

انچي سوال: مسلماننرنگ ديني مكتب و مدرسهلري شريعتده نيدن عبارت?

جواب: «احكام دينيه و اخلاق اسلاميه او گره توب دنيا ده و آخرتک سعادتلی بولمق ايچون کيره کلی معلوماتنی بيره تورغان اورندر.»

انچي سوالغه جواب ايچون بر اغزدن قبول ايتلنگان و قرار بيرلگان آيتلر:

- آيتلر: (۱) كونوا ربانيين بما كنتم تعلمون الكتاب وبما كنتم تدرسون.
- (۲) بلغ ما انزل اليك فان لم تفعل فما بلغت رسالته.
- (۳) هو الذي بعث في الاميين رسولا منهم (جمعه ده نچي آيت)
- (۴) واذ اخذ الله ميثاق الذين اتوا الكتاب لتبيننه للناس ولا تكتمونه (آل عمران)
- (۵) اقرأ باسم ربك الذي خلق.

حديثلردن: (۱) ما اجتمع قوم في بيت من بيوت الله يتلون كتاب الله ويتدارسونه فيما بينهم الا نزلت عليهم السكينة

وغشيتهم الرحمة وحفتهم الملائكة وذكروهم الله فيمن عنده (مشكوة)

(۲) بلغوا عني ولو آية.

(۳) ليبلغ الشاهد منكم الغائب.

(۴) سيأتيكم افوام يطالبون العلم.

(۵) تدارس العلم ساعة خير من احياء.

(۶) مر رسول الله صلعم بمجلسين الحديث (مشكوة باب العلم)

(۷) من اتى مسجدى هذا لم يات به الا لخير يتعلمه او يعلمه فهو بمنزله المجاهد في سبيل الله ومن اتى لغير

ذلك، فهو بمنزلة رجل الذي ينظر الى متاع غيره. (ابن ماجه)

(۸) تفقهوا قبل ان تسودوا.

(۹) ارجعوا الى اهليكم فعلموهم. مشكوة باب العلم.

(۱۰) ولتجسلوهم حتى يعلم من لا يعلم.

(۱۱) قال رسول الله للنساء اجتمعن في يوم كذا وكذا في مكان كذا وكذا فاجتمعن

فاتاهن فعلمهن (بخارى كتاب الاعتصام بالسنت)

تاريخ و توارثدن:

انچي: رسول الله صلى الله عليه وسلم الارقم ابن الارقم المحزومي حجره سنده دين تعليم قيلدى.

انچي: وولى عمر رضى الله عنه ففتحت بلاد الفرس طولا وعرضا وفتح بلاد الشام كلها والجزيرة.

ومصر كلها ولم يبق بلد الا وبنيت فيه المساجد ونسخت المصاحف وقرأ الائمة القران

وعلمه الصبيان في المكاتب شرقا وغربا. (مائل ابن حزم ۲ نچي جزعه ده صحيفه)

اجماع: عصر سعادتدن بو زمانغه چاقلى هر بر دار اسلامده و مسلمانلر بواغان يرده.

مكاتب و مدارس دوام ايتنه كيلمشدر.

تراويح نمازی حقنده

محترم محرر حضرتلری!

مجله محترم «دين و معيشت» گه در جنگزنی

اوتنده من.

• تراويح نمازینک وقتی حقنده اوچ تورلی احوال فقها بارافى معلومدر. شولایده بر قولنی فائل وسوز سویله وچی سویله دکی سوزن برک و ثابت فالسون اوچون شرعى یسا فنی بر دلیل کورگانمکی طبیعى لازم بولغانلقدن تراويح وقتی حقنده سویله نمش بو اقوالکده دلیل وسندی بولماق اقتضادر. شیخ امام اسماعیل المستهلی و مشایخ بلخ متاعحریندن بر جماعه قویاش غروبندن طاکغه چاقلی بولغان کیچنک بار. چهسی تراويح نمازینه وقت دیمش لر ایکان دلیللری ایسه وقتنک مؤدی غه ظرف بولووندن نشاعت بر قضیه در. حاصل تراويح نمازیمک وقتی جمیع اللیل بولوب شول جمیع اللیل تراويح نمازینه ظرف بولغا نلقدن غروبندن صوگ بستودن قبل اوقالغان تراويحک اوز وقتنده اوقالغان تراويح بوله دیمکدر.

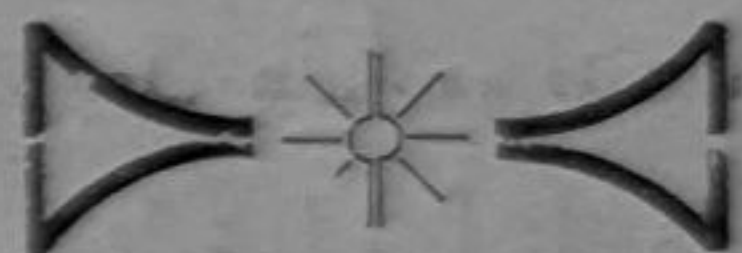
گه نه شول سوزلر تراويح نمازون بستو نمازو. ندن قبل وئوگ اوقو درست دینگان قولنک دلیلیدر. آندن بعد ایکنچی بر قول (امام ابو لمی النسفی قولی) تراويح نمازینک بستو نمازینه تابع سنتلکنی بهانه توتوب بستودن صوگ اوقورغه تیشلی ایته: هم وتردن صوگ قالدر و نیک درست کوردر. اما اوچنچی قول (مشایخ بخاره دن عامه) گل بستو بلهن وتر آرا. سنده اوقورغه کیرهک "دی. اصحاب کرامنک شویله اوقولارنی سویله دکنه سند و دلیل توتو: بستودن ئلوک یا که وتردن صوگ اوقولغان تراويح وقتسز اوقولغان بولوب تراويحدن حساب قیلونمای دی، تراويح نمازی فعل صحابه بلهن معروفه عبادة بولغانلقدن، آلا اوقوغانچه اوقورغه تیشلی دی، آلا یعنی

اصحاب کرام تراويحنی بستو بلهن وتر آراسنده اوقودی دیب ایته در. شوشی قول ثالث دلیللی بلهن مستدل بولوب میدر "هدایه" ده «ثم یوتر بهم» دیب عباره تعبییری معلومدر. لیکن کتب فقهانک متون عامه سی قول الثانی دلیللی بلهن استدلال ایده رک: سن التراويح قبل الوتر او بعده، یا که ویصح تقدیم الوتر علی التراويح وکذا یصح تاخیره عنها» دیب وقت مائثورنی رعایه لی کورولمایلر در. دیمککه فقها کتاب لرینک کوبراک متن لری: وقت مائثور دن بر طرف امام ابو علی النسفی حضرتلرینک الصحیح انه لوصلی التراويح قبل العشاء لاتکون تراويحا ولوصلی بعد العشاء وبعد الوتر جاز وتکون التراويح لانها تتبع العشاء بمنزلة السنه دیمش سوزنچه ترتیب وتالیفک کورلما کدر در. وبعد هذا موندن مین سولاسی سوز قول اولی ایکان: شول قول اولینک دلیللی موافق قواعد اصولیه در. ومع ذلك غیر مصحح فالووینه کوگلوب مذنب بولغانلقدن بر آز سوز سویله مک مجبوریتنک من. شویله که افطار و تراويح حقنکغی کیچمز غروب وقویاش بایوغاندن طاکغه چاقلی بولاسه، تراويحقه ظرف بولغوچی کیچنک جمیع اجزاسنی تراويح نمازینه ظرف قیلو ممکن بولماغانلقدن شول کیچدن بر جزء بستوما قبلی تراويحقه وقت بولا آلسون دیه سم کیله در. حاصل قول اولی دلیللی موافق قواعد اصولیه بولوب کورلماکنی بهانه توتوب اقل اقصر اللیال ضرورتی اوچون تقدیم التراويح علی العشاء درست بولوب اشچی خلق اوچون ینکلکک طابلووینه امیددار من.

محمد ظریف شریقی القورماشی

اداره- بومقاله دن مقصدنی بز آکلنی آلمادق. اگر مقصد قول غیر مصححنی تصحیح ایسه، اول مسئله صاحب مقاله وظیفه سندن یوقاروده اولان بر مسئله در. آکا جساره بیوک بر وظیفه سز لکدر. شونک اوچون صاحب مقاله نک مرادی اول بولماسقه کرک لیکن آنک قولی (!) اولنک دلیللی موافق قواعد اصولیه در. ومع ذلك غیر مصحح

قالووينه كوكلم مدبذب بولغانلقدن بر آز سوز سويله مك مجبور يتند من) ديگان سوزى دخى شول چسارتنى آكلاته در .
 هم آنك (موافق قواعد اصوليه در .) ديگان سوزى دعوا بلا دليل كورنه در . چونكه قواعد اصوليه ديديكى نى دن عبارة؟ بو مبهم . وجه موافقتى ايسه شولا يوق دخى مبهم . اگر قواعد اصوليه دن مرادى : (الوقت ظرف للمؤدى) ديگان سوز بولسه ، اوچ تورلى اقولنك اوچوسنده ده . آنك اول فاعده سى جاريدر . يعنى نى وقت او قلسه ده وقت مؤدى عه ظرفته در . اگر مقصد تر اويچنى يستودن اول او قوغه وجه تر جيچنى بيان بولسه ، بو مقاله ده اشچى خلقه بيگللك كه بشقه هيچ بر وجه ترجيح يوقدر . اول بيگللك وجه ترجيح بولسه ، برده او قغانده بيگللك بوله در .

تورلى خبرلر

عزتسلو محرر افندى بو مقاله سى مجله دينيه گه در چكزنى اوتندوم .
 مفتى الاسلام حضرتنك دعوة نامه سى موجى ۹ نچى ديكا برده اوقاغه بزده واردق . بايتاق علماء جينالغان ايدى . هر فايوسى معلوم مجلسنك به لماوندن زار . لانه لر . صونگره حكومت دن رخصت صوراماق بولدق هم صورادق . رخصت كيلگانچى اطراف شتى دن علماء كرام طرفندن يبارنگان لائحه لارنى قاراماق بولدق . هم بر نيچه مرتبه اوقودق . لائحه لارنى اوقعاچ شونى بادوك هر فايو علماء بالاتفاق ، شريعت مزده فن اوقرغه كراك ديب ، شونكا آيه حديثن دليل كيدر . گانلر . بونك اوچون هر كيم شادلانديلر . بر كوتنى بايتاق كسه علماء دن هم ضيالبدن جينالغان ايدى . قاضى لرنك برسى وار ايدى شول وقتده بن فقير سوز الوب اوشبونى ايتدم : ديبار تامينت گه جوابده هر كم فن اوقرغه كراك ديگانلر ؛ لىكن اورننى تعيين قيلماغانلر . اوزمزنك دينى مدرسه لارده اوقرغه مو؟ ئلله باشقه اورنده مو؟ جواب ويرديلار البته شول مدرسه لارده ديو . بن آلاى بولسه ائدان دينى

علماء يتشدر وب بولور ميكان صونك؟ دنياوى فن . لرنك فائده سى حسى ايندى هر كى محسوساتقه آلدانه ، تيز اوشه شولاى بولعاچ دينى علمدن رغبتى قايته نئا كه حاضر وك آرنغه فن كران مدرسه لاردان خلق زار لانه باشلاغان هيچ مالا بولورغه اوقوچى يوق ديب . جواب آلاى بولسه سز شريعتده فن اوقنو حرام ديه سز دين برله فن جينالماى ديه سز آلاى بولسه حراملغينه دليل كيتور ديه بلباى آخونى بيك نقي قچقردى . بن يوق ، فنگه قارشو كيلمايمن بلكه فرض كفايه ديب ايتمه من بر آرنى كيم در جه ده مباح ديمن بلكه فننك دينى مدرسه ده اوقيلوينده قارشو كيلمايمن دينى جهتن . اما دنياوى جهتنى قايتده اوقورغه كراك؟ مسئله آچيق آكلانسون اوچون مثالده بيان ايداييم ديدم . مونه معاملاتدن اوقته مز شركة شرعا دورست مو؟ بولغانده نيچه تورلى؟ مقلوضه ، عمان ، وجوه ، صناعة بوسى دينى جهته مدرسه لارده اوقوله . نيندى فير مه برله شركة باصارغه؟ پروغراممه نيچك؟ قايدان تصديق ايتدوررگه؟ بولاى دنياوى جهته قايد اوقلرغه كراك؟ دخى كتابه وار دين آلسانگز شاهد كيتورنگز دينى جهتى مدرسه ده اوقله . ايندى ويكسل اشنى كوره تورغان اورن ناتار يوس ، بونك البته علمى وار ، قايد تحصيل ايدار گه كراك؟ الحاصل دينگه تعلقى بولغان فن لار مدرسه ده اوقيله دنياوى فن لار قاينه اوقرغه؟ ايتهلار صونك فايد اوقرغه ديما كچى سز؟ بن حكومت مكتب ومدرسه سنك دينم ، آلاى بولسه سن خلقم زنى ملت دن بيز در اسك قار ايتورغه ايته سك يوق يارامى اوزم زده يتشسون ديديلر . بن مونه حضر تلار بنكا ظور تعجب كيلدى حاضر ، بن بر فريه امامى بولسه مده غز تهلارنى اوقى كيلم هر فايوسنده ياز الار خداغه چوق شكر خلق مز حكومت مكنتى طانى كير ا كسنه باشلادى هر فايوسى كروب اوقيلار ، توگل ايرلار قزلار مزده اوقى باشلادى ديب . هم شونى سزده شادلانوب اوقى سز هم حكومت مكنتيه بالالرننگرنى ويرگانلار بار . بر فريه ملاسندن ايتولگان سوز دن عجب سنه سز . ايهش بالالر فارالا . مينه چه بولاى ايتمه مز ياشدن اعتقاد وعمل تيوش اولان احكام اسلاميه نى اويراته مز شولارنى بتر گناچ اختيار قويه مز فايوسينه كراسن ، دين علمنده متخصص بولاسك كيلسه دينى مدرسه گه دنياوى فنگه متخصص

بوله سنك كېلسه حكومت مكنبېنه رحيم ايت ديو، لىكن مسلمان بالالارى بولغان حكومت مكنبېنه دينى رعايه گه نظاره ايداو شرط ايداور، بولاي بولغانك نه ضرر؟ آندان شونېده اعتبار ايدنگز اوزمزنك ملة محكومە ايكانهزنى اونتمايق، دنياوى فنلارده تاتارچه علم برله نى اشلامك كراك؟ آدواكات مو بوله سنك؟ اينترير مو؟ مهندس مو؟ بولار اوچون البته حكومت چه اويرانو كراك، شونك اوچون حكومت مكنبېنه كوررگه كراك، بوندان صونك جواب وېر ماديلر، بو فنگه قارشو ديديلارده فويديلر، بونى يازودن مقصود شول تلاحق افكار هر كيم اوقوسن معقول كورسه اشتراك ايتسون بولماسه جواب وېرسن قزانغه سفر مده عالم جان البار ودى حضرتكده معلوم اعتراضنى فيلدم اول مدرسده فن كراك ديوچيلار دينگه تعلقى بولغاننى ايتهلاردى، بن ايتدوم آلاى بولماسقه كراك والا آنى ديار تامينت كه عرض ايتونك نه معناسى وار؟ آنى اوقنوب ياطه مز بر اوده منع قيلمى بلكه بو برتستر گنه ديدوم، باشقه چه ايتمادى، دخى بونى يازودن ۲ نچى مقصود مفتى حضرتك يويلى زمانك خلقنك اوز صوى توگلب دار المعلمين آچامز ديب يور گانده بن فقير ايتكان ايدوم بز گه حكومتنى خفلا ب شبه لاندروب دار المعلمين صور اونيك حاجه؟ مدرسهلارده دارالمرسين بيت، ايندى اصول تعليم بلمايلر ديساننگز، رحيم ايتوننگز مدرسهنكز نك بولماسنده اصول تعليم اويرانوننگز معلم اردن شهادة نامه صوريلر ديساننگز شوشى يويلى مناسبتى برله حكومتدن صورايق دوخاوناي صابر انبه مز فقط معلم لىكگده امتحان قيلسون، شول پراؤا وېرلسون ديب بو مرتبه دوخاونوى صابر انبه غه آزراق قوه بوله ۲ نچى نيچه يوز مك لار آفچه مز يانغه قاله اوچنچى حكومت خوش خاطر بوله، اول وقتك بو فكر نى ايشتماديلار فزديلر فقيرديلر سويلاديلر، حاضر ايسه نيچه كسه سندن ايشتدوم بز گه شولا يغه حاجه ايتكان ديلر، هم يولدى غز يتهسى يازدى بز لار اولنگى مدرسهلار مز كه قايممى بولماس آخرسى ديب، ديمك اوچ بل اوز مادي تام بز فقيرلار فكر يده ايكنجى اردن ايشتله باشلادى، شونك كېى موندده خلق نك قولايغينه فكر مز ايشتله

طورسن الى فزوب مدرسهنز گه فن كراك ديب يوروسهلرده، بروقت محيطنك تاءثيرى برله صورلار بلكه شوشى فكر گه كيدورلار، مع الاحترام قيشقى امام خطيب مطهر كمال الدينى

صار اتقى ميشرلرينه رحمت:

كوبدن توگل صاراتو شهرنده جمعيت آچلوب محلى كشيپلردن يوز گه ياقن اعضالريك بولغانى ايشدل ايدى.

هر يرده اولديغى كېى صاراتوده ده جمعيت اسمندن فايك لنب (باشقه چه يا رخصت بېر ميلر يا خود رخصت بولسه ده تماشچى از بوله) قازاق و تاتار ياشلرى طرفندن جمعيت فايده سنه ادبيات كېچهسى يا صاماقچى بولغانلر، شول خصوصه جمعيت اعضالرى بواش نك درست و درست بولماوى حقنده حضرتلر ندى فتوى صور اغانلر.

حضرتلر آندى اورنده جينالغان آفچه لرنك حلال بولماوى حقنده فتوا بېر گاج مئذكور كېچه گه اوز صولرى قوروب يور وگان ياشلر بيك اوگنايسز لانغانلر، بواش اوچون حضرتلر گه خصوصا صاراتقى مشرلرينه عومار حمت اوقيمى اوتله آلاماق، رحمت هر وقت شولاى علمالرنك كورساتوى بوينچه عمل ايدر گه تيوشدر.

شول حقه بر قزل اوز صاراتو ميشرلرين سو- گوب آنلرنك شريعت توتولرين عيب لنب ايدل غز تهسى آرقه لى آغز ندى تو كر كلر چچكان.

اوز نيچه ادبيات كېچه سينك درست ايد كينه استر خان اماملرينك فتوا بېروين دعوا ايتكان، بز: حرام اشنى اشلاوچيگه ايارر گه ياراماغانن و حلال بولمغان اشنك خواص اشلاوى سببلى حلال بولوب ئور يلماوين ئلل، نيچه مرتبه يازدق، ئلده شونى ايتهمز.

خيوه - خيوه نك وزير اعظمى اسلام خواجه اوغوست آينده اوصالتر طرفندن اوترا لىگان ايدى. حاضر شونك اور نينه اوزينك اوغلى عبد السلام خواجهنى تعيين ايتكانلر، عبد السلام خواجه خيوه دن اوشانچسن معلملرنى و نادان تر فيچى لرنى بار نيك چيتمكه ييارگان.

قزان - تاتارلر طرفندن آچلغان قلوبك ۵ كون مرتب بالارغه مخصوص تياتر اويمازغه قرار بيلگان. قزان قزل اوزلر يك اوزلر يگنه ديانت سزلك آغوي برلن آغولانوي يتمگان معصوم بالار نينه آغولارغه

خارجی خبرلر

تورکيه- تورکيه حكومتی بلدن بل اوزينك اش باشنداغی كشيپلرين آلماشدرب تورغانغه آنك اچكى حالتی برده طبع تور آلمی. خلقی نك كوبرهك قسمنده ديسن بر بولسهده مذهب مك تورلی در.

برسی حریتچی بولسه ايكنچى سى مطلق ترقیچی اوچنچى اتحادچو بولسه دورتنچى بشنچيلرنك آنلاچى بولوی بدیهيدر. صوغقى يللرده تورکيهده مسلك وجهيت جهتندن اتحاد ترقیچی لر كويابوب غلبه وحكومت اشلری شونلر قولينه كوچككاج: بونلر خلافتده اولغان مأمورلر عموما مأموریت لرنندن قلوب سبرلوب آر اد ايتلدى لر.

ترقیچی لرنك فلاغی اولغان انور بك حكومت باشينه (صوغش منیستری بولغاچده) منگكچه ئله نينداين بهانهلر برلن ينه دن ككوب ايتيسر لرنك اورنلرندن چيغارواوی سويلانه باشلادی.

روس غزته لرينك بعضيلرنك بازووينه ككوره اورنلرندن چيغارله تورغان مأمورلرنك كويسی اتحاد ترقیچی لرنك برغيلارينه باصاغان كشي لر، انور بك نك صوغش منیستری ايتابوب تعيین ايدلويينه ممنون بولماغان كشيپلر ايگان.

«نوويه دريه» عزتسيسنك بازووينه كوره اتحاد ترقیچی لرنك كاميتيتلى ايلان تور كيه عسكرا رنی تعليم اوچون بيار لگان هيئت باشلغی آر سنده سياسی بر مسئلهده اختلاف چيغقان، بو مسئله درست بولسه تورکيه اچی يا ئادز چوالو احتمالی بعيد توگل ديار. انور بك نك صوغش منیستری بولويينه ايتاليه حكومتده، اضى نول ايتاليا اهل سياستی انور بك نى:

ياش تجر به كورمگان، ئلى اوير نهسى وكوب نرسه كور هسى بار ييلر ايסקان. فرانسوزلرده انور بك خصوصند: اول ريو الوتسيباغه خدمتی وقتك، شهرت قازانسه ده سياست تيره سنك اول قدر آلقنماس ديار ايمش. استانبول - رسدی خبرلره كوره گر مانیه هيئت عسكرك يه سينك باشلغی ساندريس بر نچی كور پص عسكرك نك، قاماندرلغندن چيغان. اور نينه بر تورك غيرالی تعيین ايدلگان.

تورکيه حدودی- تورکيه نك قافقازيه حدوديدی چنلاب وجدی روشده نغفورغه باشلاوين ياز لر. صوغقى هفته اچنده قافقازيه حدودينه ۳۰ مك صالدا ۱۲ زور طوب آر بالری بيار لگان.

اورنبورغ خبرلری

وقت خبری- ۱۳۷۹ نچی وقت عزتسيسنك مجلی خبرلری قسمنده هر كم كه معلوم سننچی بيكه محمد آغانك «مجلس و عشت» عنوانی مقاله استنك اوتر او خبری يازلغان ایدی.

گويه اول بورانده آداسب اوتارغه كر گانك شونك اورصلر آنی تور اقلاب دو كغزغه طاشلاغان لر اوغلی قاچقان. بو واقعه اوستينه تصادفی اوله رق پريصتوف توغری كيلوب ۸ اورصنی قولغه آغانلر، ديلاسگان ایدی. شول خبردن دورت كون صوگ بيكه محمد بابا اورنبورغه آغای انی آراسنده كورنگاچ خلق بيك عجبسنگان لر. قايسى لريدر «حشر بولغان حشر» ديپده سويلانگان لر. وقتده شوندى خبر لر بولغالی بريلنی بر ايشان اوستينه وقتچی لردن باشقه لرنك باشينه صيهی تورغان شوندييوق بر يالغان خبر يازلغان ایدی.

بايسى كيلگان معلم- بر معلم وقت عزتسيسنده: «بايسگر كيلسه اون دورت تينك مارقه بيارگز» ديگان اعلاننی كوروب وقتده كورستلگان آدرس بويچه يابق خط ايلان مارقه لر كوندرگان. بايسى كيلگان بومعلم توبنده كيچه جواب آغان: «معلم افندی بايسك كيلسه وقتده سينده اعلان ياز درده مينم كبی هر كون ئله نيچه يدی تينك مارقه آورسك شونك برله بايوره ممكن» ديگان. اقتصادي ترقی شولای بوله كور سن؟

باشری محمدولی بن عبدالغنی حسینف

Издатель Мухамедвалий Хусайновъ
Редакторъ Фаизханъ Даутовъ.

بحرری فیض خان داودف
Типографія журнала „Динъ ва Мағишеть“
въ Оренбургѣ.